

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

Физика, математика және компьютерлік
ғылымдар сериясы
1997 жылдан бастап шығады

ВЕСТНИК ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

Серия: Физика, математика
и компьютерные науки
Издается с 1997 года

ISSN 2959-068X

№ 3 (2023)
Павлодар

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
ТОРАЙГЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА**

Серия: Физика, математика и компьютерные науки
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ91VPY00046988

выдано

Министерством информации и общественного развития
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области физики, математики,
механики и информатики

Подписной индекс – 76208

<https://doi.org/10.48081/USKE4479>

Бас редакторы – главный редактор

Тлеукинов С. К., *д.ф-м.н., профессор*

Заместитель главного редактора Испулов Н. А., *к.ф-м.н., профессор*

Ответственный секретарь Жумабеков А. Ж., *PhD доктор*

Редакция алкасы – Редакционная коллегия

Esref Adali,	<i>PhD доктор, профессор (Турция);</i>
Abdul Qadir Rahimoon,	<i>PhD доктор, профессор (Пакистан);</i>
Донбаев К. М.,	<i>д.ф-м.н., профессор;</i>
Демкин В. П.,	<i>д.ф-м.н., профессор (Российская Федерация);</i>
Жумадиллаева А. К.,	<i>к.т.н., профессор;</i>
Ибраев Н. Х.,	<i>д.ф-м.н., профессор;</i>
Косов В. Н.,	<i>д.ф-м.н., профессор;</i>
Сентова С. М.,	<i>д.пед.н., профессор;</i>
Шоканов А. К.,	<i>д.ф-м.н., профессор</i>
Омарова А. Р.,	<i>технический редактор</i>

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров
университета» обязательна

© Торайгыров университет

МРНТИ: 19.01.29

<https://doi.org/10.48081/VIYY7627>

***Н. Н. Оспанова, Г. Б. Абдугалиева**

Торайгыров университеті, Қазақстан Республикасы, Павлодар қ.

*e-mail: pressa_duispvl@mail.ru

МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАРДЫҢ БІРЫҢҒАЙ ПОРТАЛЫН ЖАҢАРТУ ЖОЛДАРЫ

Бұл мақалада нақты мақсаттарға байланысты www.gov.kz веб-сайтты жаңарту жолдары қарастырылған. Осы сайтта қолдануға болатын кейбір жалпы тәсілдер мен бағдарламалау құралдары ұсынылған.

Мазмұнды басқару жүйелері (CMS): CMS – бұл әзірлеушілерге веб-сайттағы сандық мазмұнды (мысалы, мәтін, суреттер, бейнелер) басқаруға мүмкіндік беретін бағдарламалық жасақтама. Танымал CMS платформаларының мысалдарына WordPress, Drupal және Joomla жатады.

Веб-сайттың дерекқорын жаңарту. Ақпаратты сақтау үшін оның өнімділігін арттыру немесе жаңа мүмкіндіктер қосу үшін дерекқор бағдарламалық құралын жаңарту қажет болуы мүмкін. Дерекқорды басқару және жаңарту үшін MySQL Workbench, Oracle SQL Developer немесе SQL Server Management Studio сияқты әртүрлі бағдарламалау құралдарын пайдалануға болады.

Веб-сайт инфрақұрылымын жаңарту. Веб-сайттың үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін оның инфрақұрылымын жаңарту қажет болуы мүмкін. Бұл веб-сайтты Жаңа хостинг провайдеріне көшіруді, мазмұнды жеткізу желісін (CDN) енгізуді немесе серверлік жабдықты жаңартуды қамтуы мүмкін. Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure және Google Cloud Platform (GCP) сияқты құралдар веб-сайт инфрақұрылымын басқаруға және жаңартуға көмектеседі.

Кілтті сөздер: әлеуметтік желілер, коммуникация, интернет, сайт, қоғам, мемлекеттік портал.

Кіріспе

Қазіргі уақытта Интернет бүкіл әлемдегі адамдар үшін негізгі ақпарат көздерінің бірі болып табылады. Осыған байланысты мемлекеттік органдар өз қызметі және көрсетілетін қызметтер туралы өзекті ақпаратқа өз веб-

сайттары арқылы қол жеткізуді қамтамасыз ету қажеттілігіне тап болады. Бұл мақалада біз мемлекеттік деңгейдегі (<https://www.gov.kz>) веб-сайтты жаңғыртуды қарастырамыз.

Веб-сайтты жаңарту – бұл сайттың тиімділігі мен ыңғайлылығын арттыру мақсатында оның дизайнын, функционалдығын және мазмұнын жаңарту процесі. Веб-сайтыңызды жаңартуға көмектесетін бірнеше қадамдар:

1 Ағымдағы жағдайды бағалау: нені өзгерту және жақсарту керектігін түсіну үшін веб-сайтыңызды зерттеу. Дизайнды, навигацияны, мазмұнды және функционалдылықты қарау.

2 Мақсаттарды анықтау: веб-сайтты жаңарту мақсаттарын анықтаңыз. Осы модернизация арқылы не істегіңіз келеді? Сайт трафигін арттыруды, сатылымды арттыруды, пайдаланушы тәжірибесін жақсартуды және т. б. қалайсыз ба?

3 Жаңа дизайн жасау: пайдаланушыларға заманауи және тартымды көріну үшін сайттың дизайнын жаңарту. Сондай-ақ, сіздің дизайныңыздың жауап беретініне және мобильді құрылғыларда жақсы көрінетініне көз жеткізу маңызды.

4 Мазмұнды жаңарту: пайдаланушыларға пайдалы болу және оны іздеу жүйелері үшін оңтайландыру үшін веб-сайтыңыздың мазмұнын қарап шығыңыз және жаңарту.

5 Функционалдылықты жақсарту: сайтты шарлауды жеңілдету және пайдаланушы тәжірибесін жақсарту үшін жаңа мүмкіндіктерді қосыңыз және бұрыннан барларын жақсарту.

6 SEO үшін оңтайландыру: трафикті арттыру және көбірек жетекшілерді тарту үшін веб-сайтыңызды іздеу жүйелеріне оңтайландыру.

7 Тестілеу және іске қосу: веб-сайтыңыздың дұрыс жұмыс істейтініне және сіздің мақсаттарыңызға сәйкес келетініне көз жеткізу үшін тексеру. Содан кейін веб-сайтыңыздың жаңартылған нұсқасын іске қосу.

Веб-сайтты жаңарту өте күрделі процесс, сондықтан бұл процесте кәсіби мамандарға жүгінген жөн.

Сайтты жақсарту мемлекеттік органдарға пайдаланушылардың кең ауқымы үшін ақпарат пен қызметтерге неғұрлым ыңғайлы қолжетімділікті қамтамасыз етуге, сондай-ақ өз қызметінің ашықтығы мен қоғамдық хабардарлықты арттыруға мүмкіндік береді.

Материалдар мен әдістер

Веб-сайт <https://www.gov.kz> – бұл Қазақстан Республикасы Үкіметінің ресми сайты, ол мемлекеттік органдардың қызметі, Мемлекеттік қызметтер, заңнама және т.б. туралы кең ауқымды ақпарат береді [1]. Қазақстанның электрондық үкімет жүйесі – бұл азаматтар мен бизнес үшін мемлекеттік

қызметтер мен ақпаратқа электрондық форматта қол жеткізуді қамтамасыз ететін мемлекеттік жүйе. Ол мемлекеттік басқарудың тиімділігін және азаматтар мен бизнес үшін ыңғайлылықты арттыру мақсатында құрылды.

Портал өз жұмысын 2005 жылы алғашқы мемлекеттік портал қосымшасы құрылған кезде бастады. Содан бері жүйе қарқынды дамып, 2018 жылы Қазақстан Үкіметі қабылдаған «Цифрлық Қазақстан» стратегиясының негізгі элементіне айналды.

Жүйені жаңартудың негізгі элементтерінің бірі оның веб-сайтын жаңарту болды. Сайттың жаңа дизайны веб-сайт дизайнының заманауи талаптарын, соның ішінде жауап беретін дизайнды және мобильді пайдаланудың ыңғайлылығын ескере отырып жасалған.

Дегенмен, веб-сайтты жаңарту тек дизайнды өзгертумен шектелмеді. Жақсартылған навигацияны және мемлекеттік қызметтер туралы ақпаратқа ыңғайлы қол жеткізуді қоса алғанда, сайттың функционалдығына өзгерістер енгізілді.

Сондай-ақ, сайттың мазмұны жаңартылды, оның ішінде жаңа ақпарат қосылды және мемлекеттік қызметтер туралы қолданыстағы ақпарат жаңартылды. Барлық өзгерістер пайдаланушылардың қажеттіліктері мен жүйенің мақсаттарын ескере отырып жасалды.

Модернизация нәтижесінде, оның сайты пайдаланушыларға ыңғайлы және функционалды болды, бұл оларға мемлекеттік қызметтер мен ақпаратты тиімдірек және ыңғайлы алуға көмектеседі. Бұдан басқа, жақсартылған веб-сайт оны дамытудың негізгі элементі болып табылады және «Цифрлық Қазақстан» стратегиясының мақсаттарына қол жеткізуге көмектеседі.

Бұл сайттың көптеген функциялары бар, соның ішінде онлайн-сервистер, жаңалықтар, сондай-ақ үкіметтік қызмет және заңнама туралы ақпарат. Дегенмен, сайтта ақпараттың айтарлықтай көлеміне қарамастан, оның дизайны мен функционалдығын ыңғайлы және тиімді пайдалану үшін жақсартуға болады. Алайда, оның барлық артықшылықтарына қарамастан, сайт пайдаланушылар үшін ыңғайлы және функционалды болу үшін жаңарту қажет.

Оның жүйесін және оның веб-сайтын одан әрі дамыту пайдаланушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға және электрондық форматта мемлекеттік қызметтердің жоғары сапасын қамтамасыз етуге бағытталған. Дамудың негізгі бағыттарына мыналар жатады:

1 Электрондық форматта көрсетілетін мемлекеттік қызметтер тізімін кеңейту. Мемлекеттік қызметтердің көпшілігі қазірдің өзінде электронды түрде қол жетімді, бірақ оны жүйеге енгізу қажет бірқатар қызметтер бар.

2 Мемлекеттік қызметтерге өтініш беру процесін жақсарту. Жүйе пайдаланушыларға мемлекеттік қызметтерге оңай және жылдам өтініш беру үшін мүмкіндігінше ыңғайлы және қарапайым болуы керек.

3 Электрондық құжат айналымы жүйесін дамыту. Бұл азаматтар мен бизнеске құжаттарды электрондық түрде мемлекеттік органдармен алмасуға мүмкіндік береді, бұл құжаттарды өңдеу процесін жеделдетеді және Мемлекеттік қызметтерді алу уақытын қысқартады.

4 Электрондық дауыс беру жүйесін дамыту. Бұл азаматтарға сайлау мен референдумда электронды түрде дауыс беруге мүмкіндік береді, бұл процесті барлық азаматтар үшін ыңғайлы және қол жетімді етеді.

5 Жаңа технологиялар мен инновацияларды енгізу. Оның қызметтердің сапасын жақсарту және жүйенің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін ақпараттық технологиялар тенденцияларын қадағалап, жаңа шешімдер мен инновацияларды енгізуі керек.

Осылайша, оның жүйесін және оның веб-сайтын одан әрі дамыту Қазақстан азаматтары мен бизнесі үшін барынша ыңғайлы және қолжетімді сервисті қамтамасыз етуге бағытталатын болады. Бұл мемлекеттік қызмет көрсету процесін жеделдетуге, осы қызметтерді алу уақытын қысқартуға және жалпы мемлекеттік басқарудың тиімділігін арттыруға көмектеседі.

Нақты мақсаттарға байланысты веб-сайтты жаңартудың көптеген жолдары бар. Міне, осы сайтта қолдануға болатын кейбір жалпы тәсілдер мен бағдарламалау құралдары:

1 Мазмұнды басқару жүйелері(CMS): CMS – бұл әзірлеушілерге веб-сайттағы сандық мазмұнды (мысалы, мәтін, суреттер, бейнелер) басқаруға мүмкіндік беретін бағдарламалық жасақтама [2]. Танымал CMS платформаларының мысалдарына WordPress, Drupal және Joomla жатады.

Әзірлеушілер PHP, JavaScript және HTML/CSS сияқты бағдарламалау тілдерін қолдана отырып, осы платформалардың функционалдығын реттей және кеңейте алады.

2 Сервер жағындағы сценарийлер: PHP, Python, Ruby немесе Java сияқты сервер жағындағы сценарий тілдерін дерекқорлармен өзара әрекеттесе алатын, пайдаланушы енгізген деректерді өңдей алатын және деректерді өңдей алатын динамикалық веб-беттерді жасау үшін пайдалануға болады. Бұл сценарийлер бетті клиенттің шолғышына жібермес бұрын серверде орындалады, бұл күрделі функционалдылық пен жақсартылған өнімділікті қамтамасыз етеді.

3 Алдыңғы жақтаулар. React, Angular және Vue сияқты алдыңғы жақтаулар.js, әзірлеушілерге пайдаланушы интерфейстерін құруға арналған дайын компоненттер мен құралдарды ұсынады. Бұл құрылымдар заманауи браузерлерде жұмыс істей алатын интерактивті және жауап беретін веб-қосымшаларды құру үшін JavaScript және CSS қолданады.

4 Ішкі құрылымдар. Ruby on Rails, Django және Express сияқты ішкі құрылымдар.js, әзірлеушілерге веб-қосымшаларды құруға арналған дайын

құралдар мен келісімдер жиынтығын ұсынады. Бұл платформалар әдетте Ruby, Python немесе Node сияқты серверлік сценарий тілдерін пайдаланады [3]. JS, сервер жағында логиканы өңдеуге және деректерді сақтауға арналған.

5 Нұсқаны басқару: кодтық базадағы өзгерістерді басқару және басқа әзірлеушілермен бірлесіп жұмыс істеу үшін Git сияқты нұсқаны басқару құралын пайдалануға болады. Нұсқаны басқару әзірлеушілерге өзгерістерді бақылауға, алдыңғы нұсқаларға оралуға және бірнеше әзірлеушілер жасаған өзгерістерді біріктіруге мүмкіндік береді.

6 Бұлтты платформалар: Amazon Web Services (AWS), Google Cloud Platform (GCP) және Microsoft Azure сияқты бұлтты платформаларды қолданбаларды орналастыру және масштабтау үшін пайдалануға болады. Бұл платформалар веб-хостинг, сақтау және мәліметтер базасы сияқты инфрақұрылым мен қызметтерді ұсынады, бұл әзірлеушілерге серверлерді басқаруға емес, өз қосымшаларын құруға назар аударуға мүмкіндік береді.

7 Веб-сайттың сыртқы кодын жаңарту. Веб-сайтты жаңартудың ең оңай әдістерінің бірі – сыртқы кодты жаңарту. Бұл веб-сайттың көрінісі мен функционалдығын басқаратын HTML, CSS және JavaScript файлдарын Өзгертуді қамтуы мүмкін. Кодты өңдеу, тестілеу және күйін келтіру үшін Sublime Text, Visual Studio Code және Atom сияқты әртүрлі бағдарламалау құралдарын пайдалануға болады.

8 Веб-сайттың серверлік кодын жаңарту <https://www.gov.kz>.

Сервер компоненті үшін оның өнімділігін арттыру немесе жаңа мүмкіндіктер қосу үшін сервер кодын жаңарту қажет болуы мүмкін.

Бұл PHP, Node сияқты сервер кодын жасау үшін қолданылатын бағдарламалау тілдерін немесе құрылымдарды жаңартуды қамтуы мүмкін. js немесе Ruby on Rails. Ішкі кодты жазу және тексеру үшін Visual Studio, Eclipse немесе NetBeans сияқты әзірлеу құралдарын пайдалануға болады.

9 Веб-сайттың дерекқорын жаңарту. Ақпаратты сақтау үшін оның өнімділігін арттыру немесе жаңа мүмкіндіктер қосу үшін дерекқор бағдарламалық құралын жаңарту қажет болуы мүмкін. Дерекқорды басқару және жаңарту үшін MySQL Workbench, Oracle SQL Developer немесе SQL Server Management Studio сияқты әртүрлі бағдарламалау құралдарын пайдалануға болады [4].

10 Веб-сайт инфрақұрылымын жаңарту. Веб-сайттың үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін оның инфрақұрылымын жаңарту қажет болуы мүмкін. Бұл веб-сайтты Жаңа хостинг провайдеріне көшіруді, мазмұнды жеткізу желісін (CDN) енгізуді немесе серверлік жабдықты жаңартуды қамтуы мүмкін. Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure және Google Cloud Platform (GCP) сияқты құралдар веб-сайт инфрақұрылымын басқаруға және жаңартуға көмектеседі.

Сайтты жаңарту бірқатар артықшылықтарға әкелуі мүмкін, соның ішінде:

– Пайдаланушы тәжірибесін жақсарту: сайт дизайнын жаңарту және функционалдылықты жақсарту пайдаланушыларға ыңғайлылықты арттыруы мүмкін, бұл пайдаланушылардың қанағаттануына және келушілердің көбеюіне әкелуі мүмкін.

– SEO жақсарту: іздеу жүйелері үшін сайтты оңтайландыру іздеу нәтижелерінде жоғары позицияға әкелуі мүмкін.

– Тиімділікті арттыру және автоматтандыру: автоматтандырудың жаңа технологиялары мен жүйелерін енгізу мемлекеттік органдар жұмысының тиімділігін арттырады.

– Қоғамдық хабардарлықты жақсарту: сайтты жаңарту және жаңа технологияларды енгізу азаматтар мен бизнес үшін ақпараттың қолжетімділігін жақсарта алады, бұл қоғамдық хабардарлықты арттырып, мемлекеттік органдардың ашықтығын арттыра алады [5].

Оның веб-сайтын дамытудың аталған бағыттарын іске асыру үшін бірқатар іс-шаралар өткізу қажет:

1 Пайдаланушылардың қажеттіліктерін талдау. Пайдаланушыларға қандай қызметтер қажет екенін, жүйені ыңғайлы пайдалану үшін қандай мүмкіндіктер мен мүмкіндіктер қажет екенін анықтау қажет. Бұл веб-сайтты дамытудың тиімді стратегиясын жасауға және оны пайдаланушылардың қажеттіліктеріне бағыттауға көмектеседі [6].

2 Жаңа функциялар мен модульдерді әзірлеу. Пайдаланушылардың қажеттіліктерін талдау негізінде веб-сайтты ыңғайлы және функционалды етуге мүмкіндік беретін жаңа мүмкіндіктер мен модульдерді әзірлеу қажет. Мысалы, пайдаланушыларға сұрақтарына жылдам жауап алуға көмектесетін онлайн кеңес беру мүмкіндігін қосуға болады.

3 Дизайн мен пайдаланушы интерфейсін жақсарту. Веб-сайт пайдаланушылар үшін ыңғайлы және интуитивті болуы керек. Осы аспектілерді жақсарту үшін дизайн мен интерфейсін талдау және рефакторинг жүргізу қажет.

4 Қауіпсіздікті қамтамасыз ету. EGI жүйесі азаматтар мен бизнес туралы құпия ақпаратты қамтиды, сондықтан веб-сайттың максималды қауіпсіздігін және пайдаланушылардың жеке деректерін қорғауды қамтамасыз ету қажет.

5 Тестілеу және оңтайландыру. Жаңа функциялар мен модульдерді енгізгеннен кейін веб-сайтты тестілеу және оңтайландыру қажет. Бұл ықтимал қателер мен кемшіліктерді анықтауға, оларды жоюға және жүйенің сапасын жақсартуға көмектеседі.

6 Жаңа технологияларды енгізу. Пайдаланушыларға қызмет көрсету сапасын арттыру үшін жаңа технологияларды қадағалап, оларды оның

жүйесіне енгізу қажет. Мысалы, жасанды интеллектті шағымдарды өңдеу және пайдаланушыларға қызмет көрсету процесін жеделдету үшін пайдалануға болады [7].

Осылайша, ЕГОВ жүйесінің веб-сайтын жаңғырту Қазақстандағы мемлекеттік қызметтердің сапасын арттыру үшін маңызды қадам болып табылады. Бұл мемлекеттік қызмет көрсету үдерісін жеделдетуге, оларды пайдаланушыларға ыңғайлы әрі қолжетімді етуге, жүйенің қауіпсіздігі мен сенімділік деңгейін арттыруға көмектеседі. Алайда, веб-сайтты сәтті жаңарту үшін бюджет, техникалық мүмкіндіктер, қызметкерлердің құзыреттілігі және басқалары сияқты көптеген факторларды ескеру қажет.

Сонымен қатар, оның веб-сайтын модернизациялау жобасын сәтті жүзеге асыру үшін білікті мамандарды тарту және олардың командадағы жұмысын ұйымдастыру қажет. Жаңа функциялар мен модульдерді жобалау және енгізу кезінде пайдаланушылардың пікірлері мен пікірлерін ескеру маңызды [8].

Табыстың негізгі факторларының бірі – жаңа функциялар мен модульдерді кезең-кезеңімен енгізу, содан кейін олардың тиімділігін мұқият бағалау. Бұл тәсіл веб-сайтты дамыту процесінде мүмкін болатын қателіктер мен кемшіліктерді болдырмайды.

Сонымен қатар, жаңа мүмкіндіктер мен модульдерді пайдалануда пайдаланушыларды оқыту және қолдау процесін ұйымдастыру маңызды. Бұл пайдаланушылардың қанағаттану деңгейін арттыруға және оның жүйесінің веб-сайтын тиімді пайдалануды қамтамасыз етуге көмектеседі [9].

EGOV жүйесінің веб-сайтын модернизациялау күрделі, бірақ қажетті процесс болып табылады, ол мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын арттыруға және оларды пайдаланушыларға қолжетімді әрі ыңғайлы етуге мүмкіндік береді. Жаңа функциялар мен модульдерді жобалау және іске асыру кезінде көптеген факторларды ескеру, сондай-ақ оның жүйесін пайдалану кезінде пайдаланушыларды оқыту және қолдау процесін ұйымдастыру маңызды. Мемлекеттік деңгейдегі веб-сайтты жаңарту, мысалы <https://www.gov.kz>, мемлекеттік органдардың ақпараты мен қызметтеріне неғұрлым ыңғайлы және қолжетімді қолжетімділікті қамтамасыз етудегі маңызды қадам болып табылады [10].

Нәтижелер мен талқылаулар

Бұл мақалада біз сайтты жаңартудың бірнеше аспектілерін қарастырдық, оның ішінде дизайнды, функционалдылықты және SEO-ны жақсарту. Осыған сүйене отырып, сайтты модернизациялау пайдаланушыларға ыңғайлылықтың артуына, конверсияның жоғарылауына және мемлекеттік органдардың тиімділігіне әкелуі мүмкін деген қорытынды жасауға болады. Сонымен қатар, сайтты жаңғырту азаматтар мен бизнес үшін ақпараттың

қолжетімділігін жақсартта алады, бұл мемлекеттік органдар қызметінің ашықтығын және қоғамдық хабардарлықты арттырады. Жалпы, сайтты жаңғырту мемлекеттік органдар үшін қызмет сапасын жақсартуға және азаматтардың сенімін арттыруға мүмкіндік беретін маңызды құрал болып табылады. Сайтты жаңғырту нәтижесінде оның функционалдығын жақсартуға, пайдаланудың ыңғайлылығын арттыруға, үкіметтік органдардың азаматтармен және бизнеспен қарым-қатынасын жақсартуға, сондай-ақ Қазақстан Үкіметі қызметінің тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Қорытынды

Қорытындылай келе, оның веб-сайтын жаңғырту жүйені дамытудағы маңызды қадам болып табылады және Қазақстандағы азаматтар мен бизнес үшін мемлекеттік қызметтер мен ақпараттың қолжетімділігін жақсартуға көмектеседі. Алайда, сайтты модернизациялау тек техникалық мәселе емес, сонымен қатар пайдаланушылардың қажеттіліктері мен үміттерін ескеруді қажет ететіндігін атап өткен жөн. Сондықтан, жаңғыртуды бастамас бұрын, сайттың аудиториясы мен оның қажеттіліктерін зерттеу, сондай-ақ осы саладағы бәсекелестер мен үздік тәжірибелерге талдау жүргізу қажет. Сонымен қатар, ақпараттың қауіпсіздігі мен құпиялылығына қойылатын талаптар мен стандарттарды ескеру қажет. Мұның бәрі сайтты пайдаланушылар үшін тартымды әрі пайдалы етуге, сондай-ақ мемлекеттік органдарға және олардың Интернеттегі жұмысына деген сенімді арттыруға мүмкіндік береді. Алайда, пайдаланушылардың қажеттіліктері мен үміттерін ескеру, сондай-ақ сайтты жаңғырту мемлекеттік органдардың қызметінде пайдалы және тиімді құралға айналуы үшін ақпараттың қауіпсіздігі мен құпиялылық стандарттарын сақтау қажет.

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1 Әлеуметтік желі. [Электрондық ресурс] – <http://www.cy-pr.com/wiki/Социальная+сеть> [жасалған күн 15.12.2022].

2 Әлеуметтік желі. [Электрондық ресурс] – https://seopult.ru/library/социальная_сеть [жасалған күн 11.10.2021].

3 Әлеуметтік институттары: [Электрондық ресурс] – <http://www.social-networking.ru/article/social-institutes> [жасалған күн 11.01.2023].

4 Ресейдегі әлеуметтік желілер: зерттеу Mail.Ru топ. [Электрондық ресурс] – http://Corp.mail.ru/media/files/зерттеу-аудитория-әлеуметтік_желілер.pdf [жасалған күн 11.01.2023].

5 Әлеуметтік медиа : әлеуметтік медиа алфавиті. [Электрондық ресурс] – <http://www.social-networking.ru/history/> [жасалған күн 11.01.2023].

6 **Бабанин, Л. Н.** «Психологическое исследование мотивации пользователей Интернета: экологическая психология» [Электронный ресурс] – <https://www.psychology.ru/internet/ecology/02.stm> Психология интернета. – 2021. – № 4. – С. 122.

7 **Бабаева, А. Е.** «Интернет: воздействие на личность». [Электронный ресурс] – <https://istina.msu.ru/publications/article/1073806> // Психология зависимости: Интернет: воздействие на личность – 2019. – с.18

8 **Безрукова, О. Н.** «Социология молодежи: Учебно-методическое пособие» [Электронный ресурс] – <https://bik.sfu-kras.ru/shop/publication?id=BOOK1-316.354%2807%29/C%20693-352904725>. Санкт-Петербург. : С. – Петербург. мемлекеттік ун-т, 2021. – 135 б.

9 **Бурдые, П. О.** «Физическое и социальное пространство» [Электронный ресурс]. – URL:http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Burd/01.php – Физическое и социальное пространства: проникновение и присвоение, 2020. – № 3. – 108 б.

10 **Винник, В. Д.** «Социальные сети как феномен организации общества: сущность и подходы к использованию и мониторингу» // [Электронный ресурс]. – <https://cyberleninka.ru/article/n/issledovanie-sotsialnyh-setey-v-kontekste-lingvistiki-novyh-media> - Философия науки. – 2012. – № 4. – С. 110–126.

REFERENCES

1 Ələumettik jeli. – [Social network]. [Electronic resource] – <http://www.cy-pr.com/wiki/Social+network> [zhasalghan kun 15.12.2022].

2 Ələumettik jeli. – [Social network]. – [Electronic resource] – https://seopult.ru/library/социальная_сеть [zhasalghan kun 11.10.2021].

3 Ələumettik instituttari. – [Social-institutes] : [Electronic resource] – <http://www.social-networking.ru/article/social-institutes> [zhasalghan kun 11.01.2023].

4 Reseidegi ələumettik jeliler [Social network Kazakhstan]: zertteu Mail.Ru top. [Electronic resource]. – http://Corp.mail.ru/media/files/zertteu-audience-aleumettik_zheliler.pdf [zhasalghan kun 11.01.2023].

5 Ələumettik media [Social media: social media alphabet.]. – [Electronic resource] – <http://www.social-networking.ru/history/> [zhasalghan kun 11.01.2023].

6 **Babanin, L. N.** «Psihologicheskoe issledovanie motivacii polzovatelei Interneta_ekologiyacheskaya psihologiya» [«Psychological study of motivation of Internet users: ecological psychology»]. – [Electronic resource] – <https://www.psychology.ru/internet/ecology/02.stm> Psychology of the Internet. – 2021. – № 4. – P. 122.

7 **Babaeva, A. E.** «Internet_vozdeistvie na lichnost». [«Internet: impact on personality».]. – [Electrononic resource]. – <https://istina.msu.ru/publications/article/1073806> // Psychology of addiction: Internet: impact on personality – 2019. – P. 18

8 **Bezrukova, O. N.** «Sociologiya molodeji_Uchebno_metodicheskoe posobie» [«Sociology of youth: an educational and methodological manual»]. – [Electrononic resource]. – <https://bik.sfu-kras.ru/shop/publication?id=BOOK1-316.354%2807%29/C%20693-352904725>] St. Petersburg.: St. Petersburg. memleketik un-t, 2021. – 135 b.

9 **Burde, P. O.** «Fizicheskoe i socialnoe prostranstvo» [«Physical and social space»]. – [Electrononic resource]. – URL:http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Burd/01.php – Physical and Social Spaces: Penetration and Appropriation, 2020. – № 3 108 b.

10 **Vinnik, V. D.** «Socialnie seti kak fenomen organizacii obschestva_suschnost i podhodi k ispolzovaniyu i monitoringu» [«Social networks as a phenomenon of the organization of society: the essence and approaches to use and monitoring»] // [Electrononic resource]. – <https://cyberleninka.ru/article/n/issledovanie-sotsialnyh-setey-v-kontekste-lingvistiki-novyh-media> – Philosophy of science. – 2012. – № 4. – P. 110–126.

Басып шығаруға 15.09.23 қабылданды.

***Н. Н. Оспанова, Г. Б. Абдугалиева**

Торайғыров университет, Республика Казахстан, г. Павлодар.

Принято к изданию 15.09.23.

МОДЕРНИЗАЦИИ ЕДИНОГО ПОРТАЛА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ

В данной статье рассмотрены способы, которыми можно обновить веб-сайт www.gov.kz, в зависимости от конкретных целей. Вот некоторые распространенные подходы и инструменты программирования, которые могут использоваться на данном сайте:

Для серверного компонента, может потребоваться обновить серверный код, чтобы повысить его производительность или добавить новые функции.

Это может включать обновление языков программирования или фреймворков, используемых для создания серверного кода, таких как PHP, Node.js или Ruby on Rails. Можно использовать

инструменты разработки, такие как *Visual Studio*, *Eclipse* или *NetBeans*, для написания и тестирования внутреннего кода.

Обновление базы данных веб-сайта. Для хранения информации, может потребоваться обновить программное обеспечение базы данных, чтобы повысить его производительность или добавить новые функции. Можно использовать различные инструменты программирования, такие как *MySQL Workbench*, *Oracle SQL Developer* или *SQL Server Management Studio*, для управления базой данных и ее обновления.

Обновление инфраструктуры веб-сайта. Чтобы обеспечить бесперебойную работу веб-сайта, может потребоваться обновить его инфраструктуру. Это может включать перенос веб-сайта на нового хостинг-провайдера, внедрение сети доставки контента (CDN) или обновление серверного оборудования. Такие инструменты, как *Amazon Web Services (AWS)*, *Microsoft Azure* и *Google Cloud Platform (GCP)*, помогут нам управлять инфраструктурой веб-сайта и обновлять ее.

Ключевые слова: социальные сети, коммуникация, интернет, сайт, общество, государственный портал.

***N. N. Ospanova, G. B. Abdugalieva**

Toraigyrov University, Republic of Kazakhstan, Pavlodar.

Accepted for publication 15.09.23.

MODERNIZATION OF THE UNIFIED PORTAL OF STATE BODIES

This article discusses the ways in which you can update the website www.gov.kz, depending on the specific goals. Here are some common approaches and programming tools that can be used on this site:

Content Management Systems (CMS): CMS is a software application that allows developers to manage digital content (for example, text, images, videos) on a website. Examples of popular CMS platforms include WordPress, Drupal and Joomla.

Developers can customize and extend the functionality of these platforms using programming languages such as PHP, JavaScript and HTML/CSS.

Updating the website database. To store information, you may need to update the database software to improve its performance or add new features. You can use various programming tools, such as MySQL

Workbench, Oracle SQL Developer or SQL Server Management Studio, to manage the database and update it.

Updating the website infrastructure. To ensure the smooth operation of the website, it may be necessary to update its infrastructure. This may include moving the website to a new hosting provider, implementing a content delivery network (CDN), or updating server hardware. Tools such as Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure, and Google Cloud Platform (GCP) will help us manage and update our website infrastructure.

Keywords: social networks, communication, Internet, website, society, state portal.

Теруге 15.09.2023 ж. жіберілді. Басуға 29.09.2023 ж. қол қойылды.
Электрондық баспа
7,50 Mb RAM
Шартты баспа табағы 10,07. Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.
Компьютерде беттеген: Е. Е. Калихан
Корректор: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас
Тапсырыс № 4135

Сдано в набор 15.09.2023 г. Подписано в печать 29.09.2023 г.
Электронное издание
7,50 Mb RAM
Усл.печ.л. 10,07. Тираж 300 экз. Цена договорная.
Компьютерная верстка Е. Е. Калихан
Корректор: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас
Заказ № 4135

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған
«Торайгыров университеті» КЕ АҚ
140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы
«Торайгыров университеті» КЕ АҚ
140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.
+7(718)267-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz
www.vestnik.tou.edu.kz
<https://vestnik-pm.tou.edu.kz/>